

KAM-sektori paikkatiedon kansallisessa ekosysteemissä

Mikko Lappalainen

Nimitietopalvelua ja paikkatietopalvelua koskeva seminaari, 30.1.2018

KANSALLISKIRJASTO

YSA - Yleinen suomalainen asiasanasto

Sisällön kieli suomi Hae

Aakkosellinen Hierarkia Ryhmät

Välijoki

KÄYTTÄVÄ TERMI Välijoki

TYYPPI Maantieteellinen paikka

Hakutoiminnot Mikä Finna on? Ohje Svenska English Kirjaudu sisään

välijoki Aihe Tarkennettu haku

Haku: välijoki
Tarkoitteko: välijoki » välimäki

Näytetään 1 - 15 / 15

Rajaa hakua

Verkossa saatavilla (Kuvat, teksti jne.) 1

Haetaan vain kentästä: Aihe

Toimiala

Organisaatio

Aineistotyyppi

Lehti/Artikkeli 10

Kirja 3

Asiakirja 1

Kuva 1

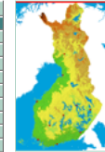
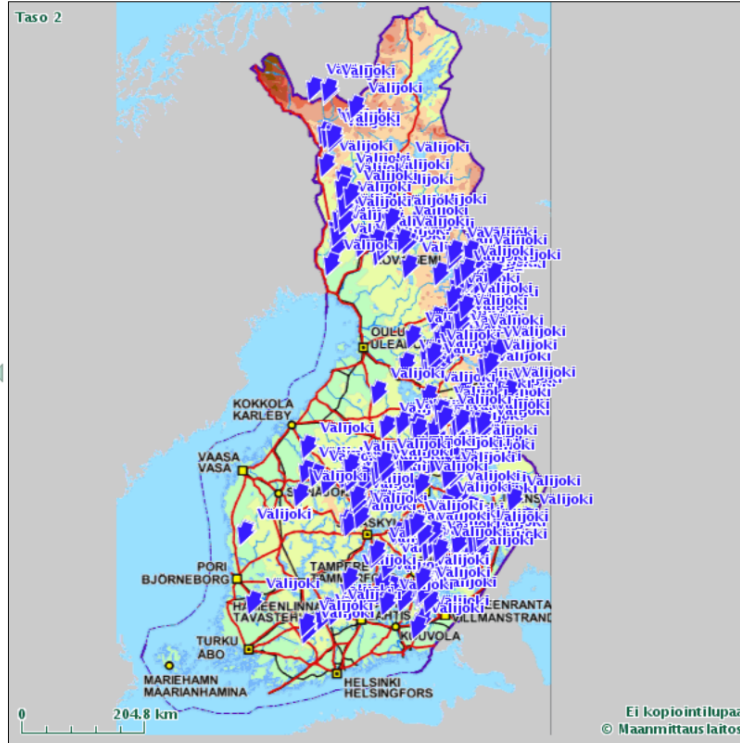
Tekijä

Kieli

Aihe

Sallitut käytettävät

Valmistusvuosi

ETRS-TM35FIN -tasokoordinaatit N 7170309 E 456753

Maastokartta Taustakartta Ilmakuva

Hae	Tee linkki	Muunna
Tilaa	Asetukset	Palaute

Kartan haku

Uusi haku

Hauhasi löytyi yli 200 tulosta. Tarkenna hakuasi.

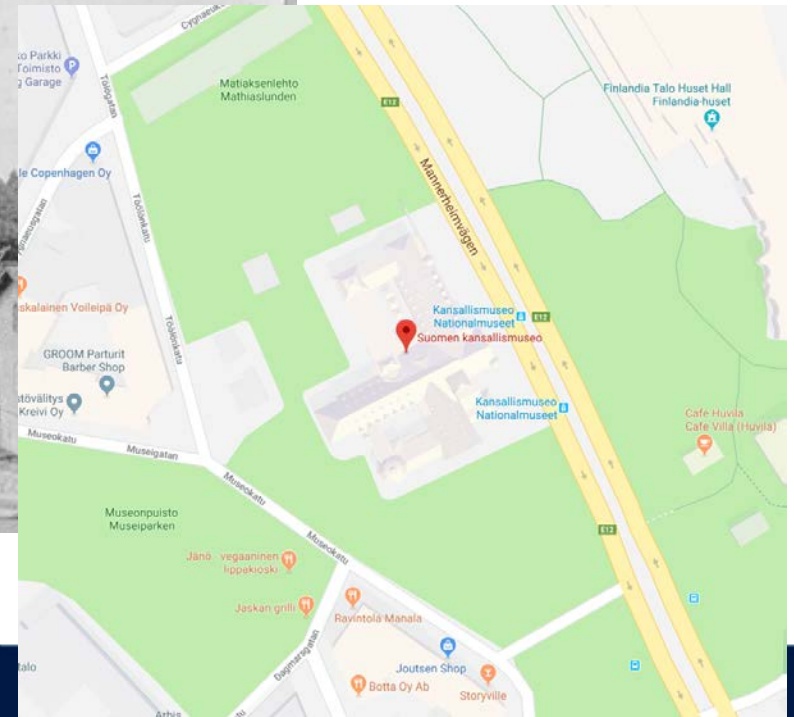
- Välijoki, Eura, Virtavesi
- Välijoki, Sodankylä, Virtavesi
- Välijoki, Kemijärvi, Virtavesi
- Välijoki, Kuhmo, Virtavesi
- Välijoki, Merikarvia, Virtavesi
- Välijoki, Merikarvia, Talo
- Välijoki, Evijärvi, Virtavesi
- Välijoki, Mäntyharju, Virtavesi
- Välijoki, Kouvola, Virtavesi
- Välijoki, Mäntyharju, Virtavesi
- Välijoki, Heinola, Virtavesi
- Välijoki, Loppi, Virtavesi
- Välijoki, Heinola, Virtavesi
- Välijoki, Hämeenlinna, Virtavesi
- Välijoki, Janakkala, Virtavesi

Näytä valitut kartalla

KANSALLISKIRJASTO

Mikä paikkatieto?

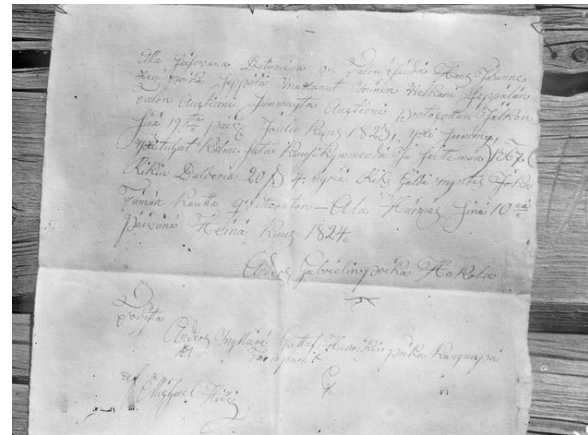
Mikä paikkatieto?

”Tietoa, johon liittyy maantieteellinen sijainti”

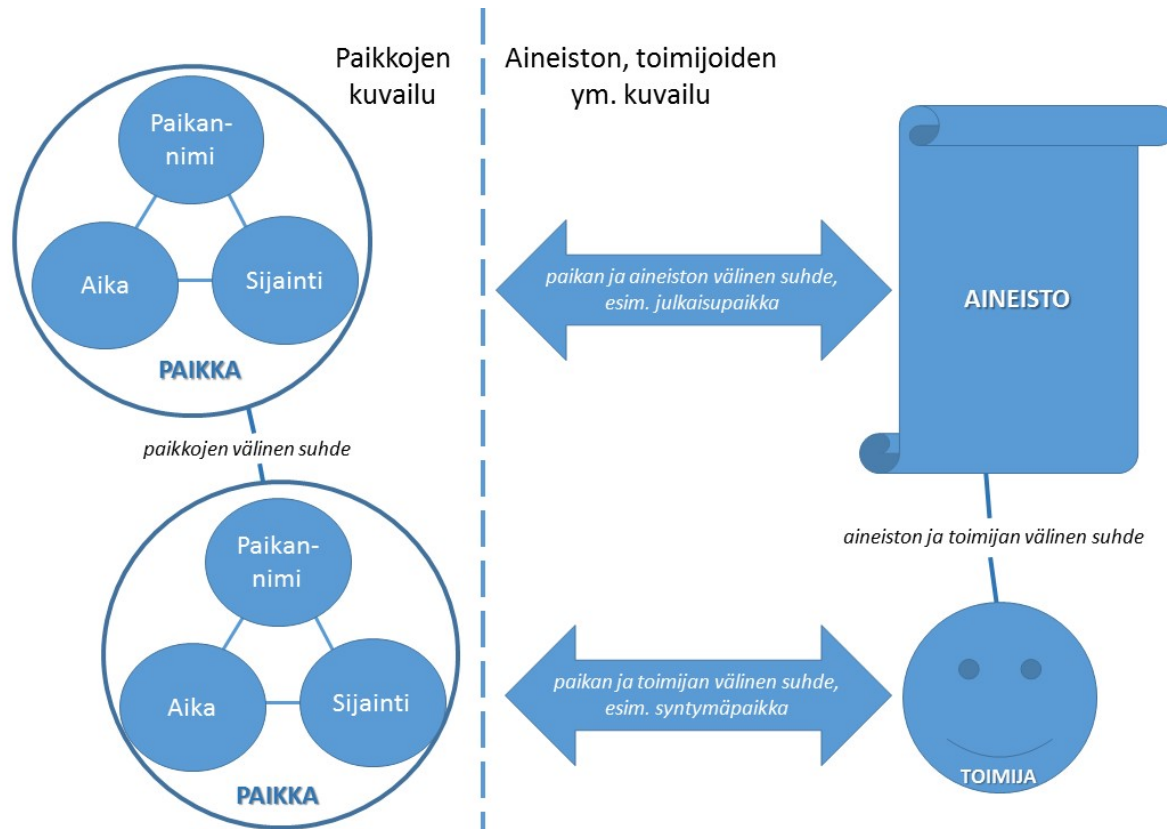
”Paikkatiedon keskeisimmät elementit selvityksen kannalta ovat paikannimet, sijaintitiedot sekä paikkaentiteettien väliset suhteet. ”

Myös: paikan ajallinen ulottuvuus ja merkitys kuvailussa

KAM-sektori ja paikkatieto

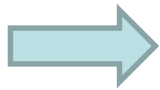

Paikkatieto ja kuvailu

Yhteistyön lähtökohdat

- Paikkatiedon mahdollisuudet kasvavat
- Paikkatietotarpeissa paljon yhtymäkohtia kirjastojen, arkistojen ja museoiden kesken

tarve kuvailevan

paikkatiedon keskitetylle

koordinoinnille

Tavoitteet

- **Päällekkäisen työn vähentäminen**
- **Yhteentoimivuuden lisääminen KAM-sektorin sisällä sekä laajemmin**
- **Uusien sovellusten ja palveluiden mahdollistaminen esim. Finnalle**

KDK-paikkatietoselvitys

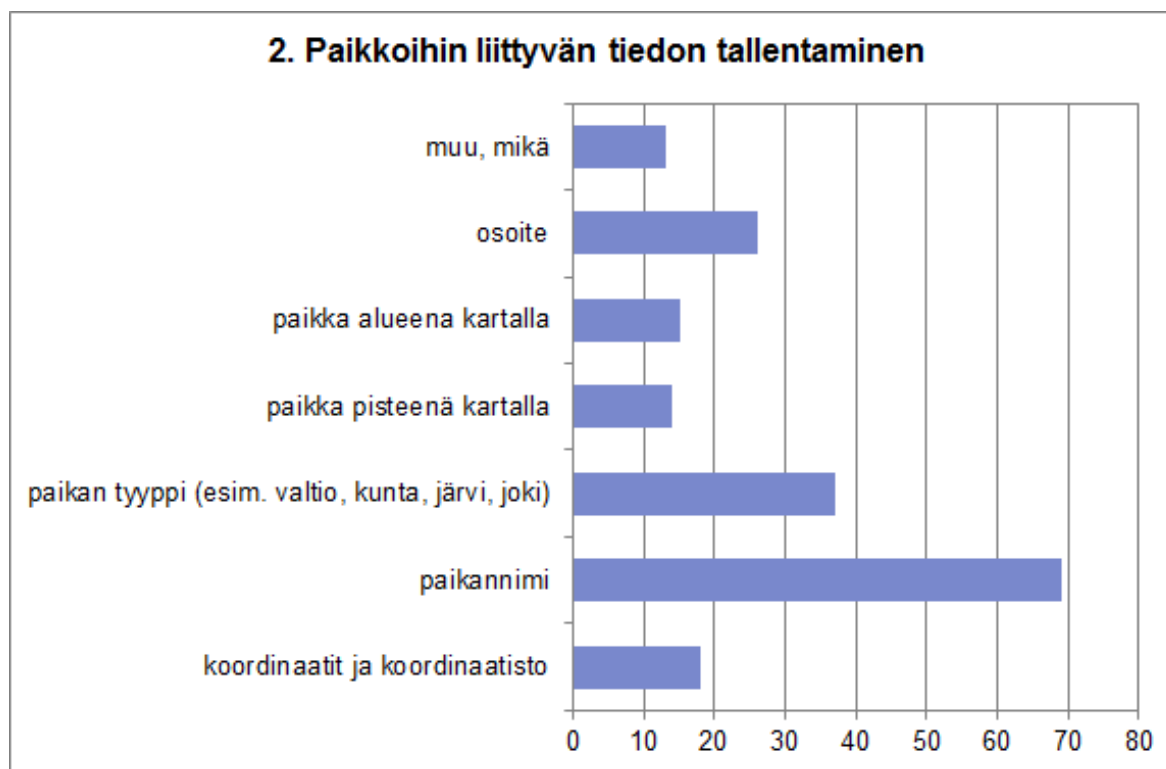
- **Keskeisiä teemoja**
 - paikkatietojen rakenteen yhdenmukaistaminen sekä KAM-sektorin sisällä että mahdollisuuksien mukaan myös ulkopuolisten toimijoiden tuottaman paikkatiedon kanssa -> yhteentoimivuus
 - historiallinen paikkatieto
 - yhteinen paikkatieto-ontologia

Nykytila KAM-sektorilla

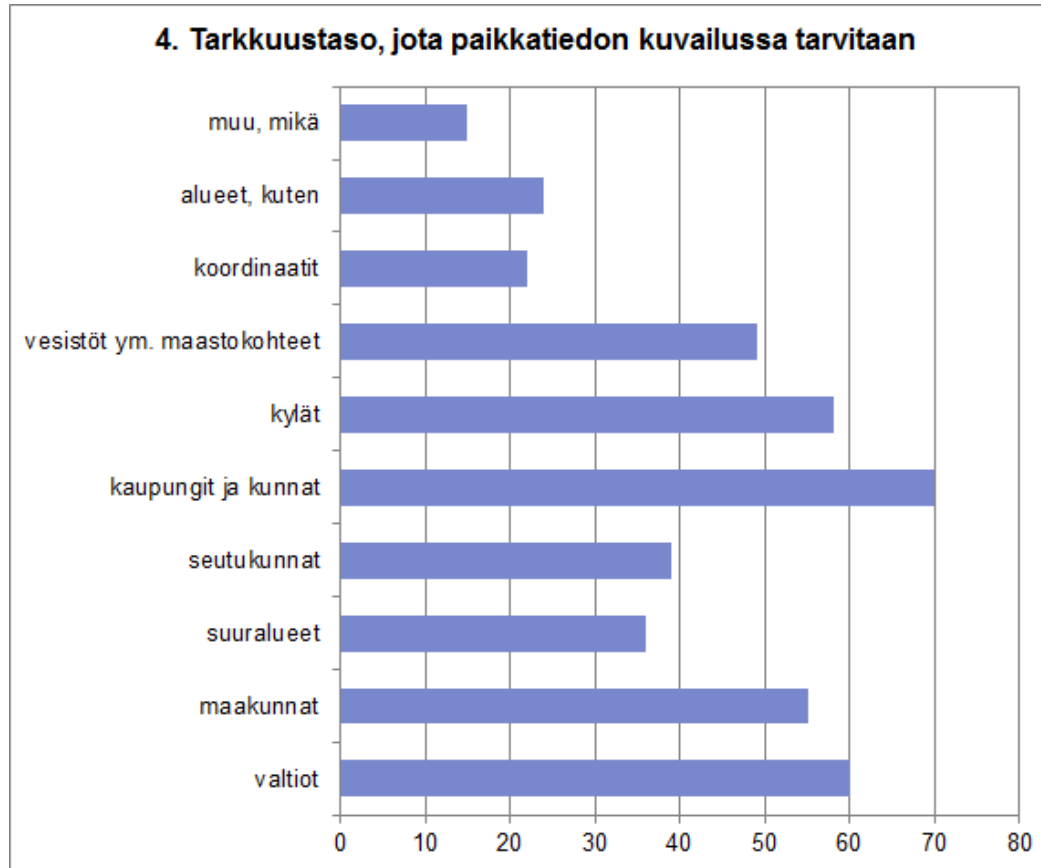
- **Paikkatietokysely**

- kesä 2016
- Yli 70 vastausta eri organisaatioista
- Aiheena mm. paikkatiedon tuottaminen, hyödyntäminen, historialliset paikat

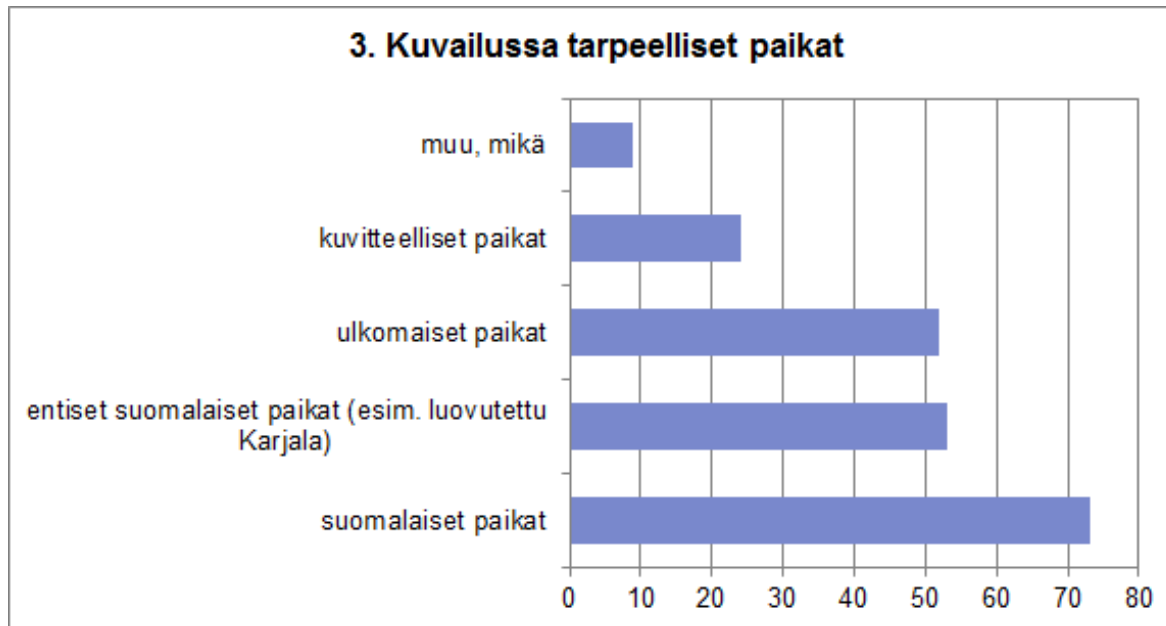
Nykytila KAM-sektorilla

Nykytila KAM-sektorilla

Nykytila KAM-sektorilla

Nykytila KAM-sektorilla

- **Alakohtaisia erikoistarpeita**
 - Kirjastoissa paikat tärkeitä mm. sisällönkuvailussa
 - Arkistoissa aineiston maantieteellisen kattavuuden ja sisällön aiheen kuin myös arkistonmuodostajan toiminta-alueen esittäminen
 - Museoissa tarvetta erittäin tarkalle paikkakuvailelulle erityisesti kulttuuriympäristön aineistojen ja kohteiden kuvailussa

Nykytila KAM-sektorilla

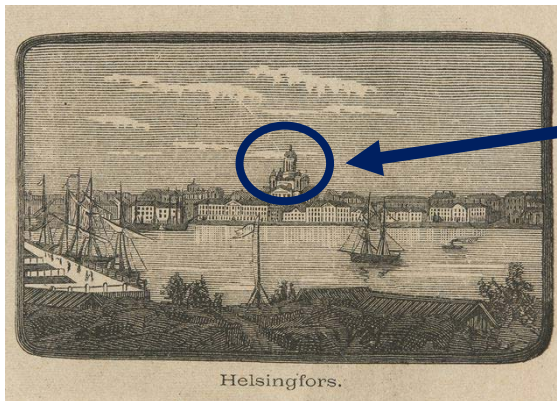
- **Käytössä olevat kuvailustandardit ja paikkatieto**
 - Selvityksessä vertailtu mm. SPECTRUMin, CIDOC CRM:n, ISADin ja RDAn yhdenmukaisuutta
 - Käytössä olevien standardien yhteismitallisuus kohtuullinen
 - Jatkossa tulee selvittää KAM-sektorin standardien ja yleisempien paikkatietostandardien (esim. INSPIRE) yhteismitallisuus

Tulevaisuus KAM-sektorilla

- **Kuvailun muutos ja paikkatieto**
 - Kuvailun käsittemallit, ontologiat ym.
- **Paikkatiedon merkityksen korostuminen laajemmin**
 - Mahdollisuudet, yhteentoimivuus osana ekosysteemiä
- **Yhteistyön tiivistäminen**

Tulevaisuus KAM-sektorilla

- **Akuuteimmat tarpeet:**
 - **Yhteinen kuvailun paikkaresurssi**
 - **Historialliset paikat**

© Museovirasto

Historiallinen paikkatieto

- **Paikan käsite ja sen ajallinen aspekti**
 - **Milloin paikasta tulee toinen paikka?**
 - **Nimen muutos vs. alueen muutos**
 - **Paikkojen väliset suhteet ajassa**

Historiallinen paikkatieto

- **KAM-sektorilla tarve historialliselle paikkatiedolle**
- **Tähän asti ei ole ollut virallista tahoa, jolla vastuu historiallisen paikkatiedon ylläpidosta**
- **KAM-sektorilla hyvät edellytykset tiedon tuottamiselle**

YSO-paikat yhteisenä kuvailuresurssina

- **Mikä YSO-paikat**
 - **Kansalliskirjastossa kehitetty YSAn ja Allärsin paikkoihin pohjautuva käsitteistö**
 - **Noin 6500 paikkaa**
 - **Hallinnollisia ja luonnon muodostamia paikkoja**
 - **Suomalaisia ja Suomen ulkopuolisia paikkoja**
 - **Nykyisiä ja historiallisia paikkoja**

YSO-paikat yhteisenä kuvailuresurssina

- **Tavoite**
 - **Monikielinen ja –käyttöinen paikannimistö**
 - **Standardinomainen ja tiedonhakua tukeva rakenne**
 - **Paikkojen sijaintitiedot kattavasti mukaan**
 - **Olemassaolevan laadukkaan paikkatiedon hyödyntäminen (esim. MML)**
 - **Linkitys parhaisiin avoimen paikkatiedon resursseihin**

YSO-paikat yhteisenä kuvailuresurssina

- **Ensimmäiset kehittämiskohteet**
 - **Monimerkityksisten paikkojen erottelu**
 - **Linkitys Maanmittauslaitoksen paikannimirekisteriin**
 - **Yhtenäisen hierarkkisen rakenteen luominen PNR:n tietojen pohjalta**
 - **Linkitys Wikidataan**
 - **finto.fi/yso-paikat**

YSO-paikat yhteisenä kuvailuresurssina

- **Tulevat kehittämiskohteet**
 - Museoiden ja arkistojen kuvailupaikkojen tuominen mukaan
 - Kotuksen Nimiarkiston paikannimien hyödyntämisen selvitys
 - Historiallisten paikkojen ”standardinomainen” mallinnus kuvailukäyttöä ajatellen
 - finto.fi/yso-paikat

YSA - Yleinen suomalainen asiasanasto

Sisällön kieli

suomi

Hae

A-Ö Hierarkia Ryhmät Uudet

Ahvenanmaa

KÄYTETTÄVÄ TERMI

Ahvenanmaa

TYYPPI

Maantieteellinen paikka

URI

<http://www.yso.fi/onto/ysa/Y94081>

Lataa tämä käsite:

[RDF/XML](#) [TURTLE](#) [JSON-LD](#)

Luotu 29.5.1990, viimeksi muokattu 23.5.2016

VASTAAVA KÄSITE

Åland (sv)

Allärs - Allmän tesaurus på svenska

Termillä kuvailtuja kuvia Finnassa 33

Kuva

Kuvan mies on kalamiesten "kesäyliopiston" isäntä. Suomen Metsästysmuseum

Kasteholman linnan rauniot, Maarianhamina. Mikkelin kaupungin museot

Maarianhaminaa. Mikkelin kaupungin museot

Kuvassa Ålannin sotaa esittävä piirros. Mikkelin kaupungin museot

Rakennusmies ahvenanmaalaisella rakennustyömaalla. Rakennusliikkeen Kansan Arkisto

Katso hakutulokset Finnassa

YSO-paikat

Sisällön kieli suomi - x Hae

Aakkosellinen

Hierarkia

- Pohjoismaat
 - Islanti
 - Norja
 - Ruotsi
 - Suomi
 - Ahvenanmaa**
 - Brändö
 - Eckerö
 - Finström
 - Föglö
 - Geta
 - Hammarland
 - Jomala
 - Kumlinge
 - Kökar
 - Lemland
 - Lumparland
 - Maarianhamina
 - Saltvik
 - Sottunga
 - Sund
 - Vårdö
 - Etelä-Karjala
 - Etelä-Pohjanmaa
 - Etelä-Savo
 - Etelä-Suomen lääni
 - Etelä-Suomi
 - Itä-Suomen lääni
 - Kainuu
 - Kanta-Häme
 - Keski-Pohjanmaa
 - Keski-Suomi
 - Kymenlaakso
 - Lappi
 - Länsi-Suomen lääni
 - Länsi-Suomi
 - Oulun lääni
 - Pirkanmaa
 - Pohjanmaa
 - Pohjois-Karjala
 - Pohjois-Pohjanmaa
 - Pohjois-Savo
 - Päijät-Häme
 - Satakunta
 - Uusimaa
 - Varsinais-Suomi
 - Tanska

Pohjoismaat > Suomi > Ahvenanmaa

KÄYTETTÄVÄ TERMI

Ahvenanmaa

LÄHDE

Maanmittauslaitoksen paikannimirekisteri; tyyppitieto: Maakunta

OSA KÄSITETTÄ

Suomi

OSAKÄSITTEET

Brändö
Eckerö
Finström
Föglö
Geta
Hammarland
Jomala
Kumlinge
Kökar
Lemland
Lumparland
Maarianhamina
Saltvik
Sottunga
Sund
Vårdö

MUUNKIELISET TERMIT

Åland Islands	englanti
Åland	ruotsi

URI

<http://www.yso.fi/onto/yso/p94081>

Lataa tämä käsite:

RDF/XML TURTLE JSON-LD Luotu 29.5.1990, viimeksi muokattu 23.1.2017

LÄHES VASTAAVA KÄSITE

Ahvenanmaa	paikkatiedot.fi
Ahvenanmaan maakunta	www.wikidata.org

VASTAAVA KÄSITE

Ahvenanmaa	YSA - Yleinen suomalainen asiasanasto
Åland (sv)	Allärs - Allmän tesaurus på svenska

Termillä kuvailtuja kuvia Finnassa 79

Kuva ▲

				
<p>WSOY S II, 487 Kansallissgallerian arkistokokoelmat</p>	<p>WSOY S V 221-290, 259 Kansallissgallerian arkistokokoelmat</p>	<p>WSOY S V 454-490, 488 Kansallissgallerian arkistokokoelmat</p>	<p>Varoituskolmio, jossa varoitetaan metsäkuuriista. Suomen Metsätalouden Keskuslaitos</p>	<p>Kuvassa iso kalastusvene ja taustalla rakennuksia aivan rannassa Suomen Metsätalouden Keskuslaitos</p>

YSA - Yleinen suomalainen asiasanasto

Sisällön kieli suomi

Hae

A-Ö

Hierarkia

Ryhmät

Uudet

Helsinki

KÄYTETTÄVÄ TERMI

Helsinki

TYYPPI

Maantieteellinen paikka

URI

<http://www.yso.fi/onto/ysa/Y94137>

Lataa tämä käsite:

[RDF/XML](#) [TURTLE](#) [JSON-LD](#)

Luotu 9.5.1990, viimeksi muokattu 23.5.2016

VASTAAVA KÄSITE

[Helsingfors \(sv\)](#)

Allärs - Allmän tesaurus på svenska

YSO-paikat

Sisällön kieli suomi - x Hae

Aakkosellinen Hierarkia

- ▶ Pohjoismaat
 - Islanti
 - Norja
 - Ruotsi
 - ▶ Suomi
 - Ahvenanmaa
 - Etelä-Karjala
 - Etelä-Pohjanmaa
 - Etelä-Savo
 - Etelä-Suomen lääni
 - Etelä-Suomi
 - Itä-Suomen lääni
 - Kainuu
 - Kanta-Häme
 - Keski-Pohjanmaa
 - Keski-Suomi
 - Kymenlaakso
 - Lappi
 - Länsi-Suomen lääni
 - Länsi-Suomi
 - Oulun lääni
 - Pirkanmaa
 - Pohjanmaa
 - Pohjois-Karjala
 - Pohjois-Pohjanmaa
 - Pohjois-Savo
 - Päijät-Häme
 - Satakunta
 - ▶ Uusimaa
 - Askola
 - Espoo
 - Hanko
 - Helsingin seutukunta
 - ▶ Helsinki
 - Ala-Malmi (Helsinki)
 - Aleksanterinkatu (Helsinki)
 - Alppiharju (Helsinki)
 - Alppila (Helsinki)
 - Arabia (Helsinki)
 - Arabianranta (Helsinki)
 - Bulevardi (Helsinki)
 - Eira (Helsinki)
 - Eläintarha (Helsinki)
 - Fallpakka (Helsinki)
 - Haaga
 - Haaga (Helsinki)
 - Hakaniemi (Helsinki)
 - Hakuninmaa (Helsinki)
 - Haltiala (Helsinki)
 - Hanasaari (Helsinki)
 - Harakka (Helsinki)
 - Harju (Helsinki)
 - Heikinlaakso (Helsinki)
 - Hermannin (Helsinki)
 - Hernesaari (Helsinki)
 - Herttoniemi (Helsingin pitäjä)
 - Herttoniemi (Helsinki)
 - Hevossalmi (Helsinki)
 - Hietalahti (Helsinki)
 - Hietaniemi (Helsinki)
 - Huopalahti (Helsinki)
 - Huopalahti
 - Hylkysaari (Helsinki)
 - Iso Leikosaari
 - Isosaari (Helsinki)
 - Itä-Pakila (Helsinki)
 - Itä-Pasila (Helsinki)
 - Itäkeskus (Helsinki)
 - Jakomäki (Helsinki)
 - Jollas (Helsinki)
 - Jätkäsaari (Helsinki)
 - Kaarela (Helsinki)

Pohjoismaat > Suomi > Uusimaa > Helsinki

KÄYTETTÄVÄ TERMI

Helsinki

ASSOSIATIIVISET KÄSITTEET

Helsingin seutukunta

LÄHDE

Maanmittauslaitoksen paikannimirekisteri; tyyppitieto: Kunta, kaupunki

OSA KÄSITETTÄ

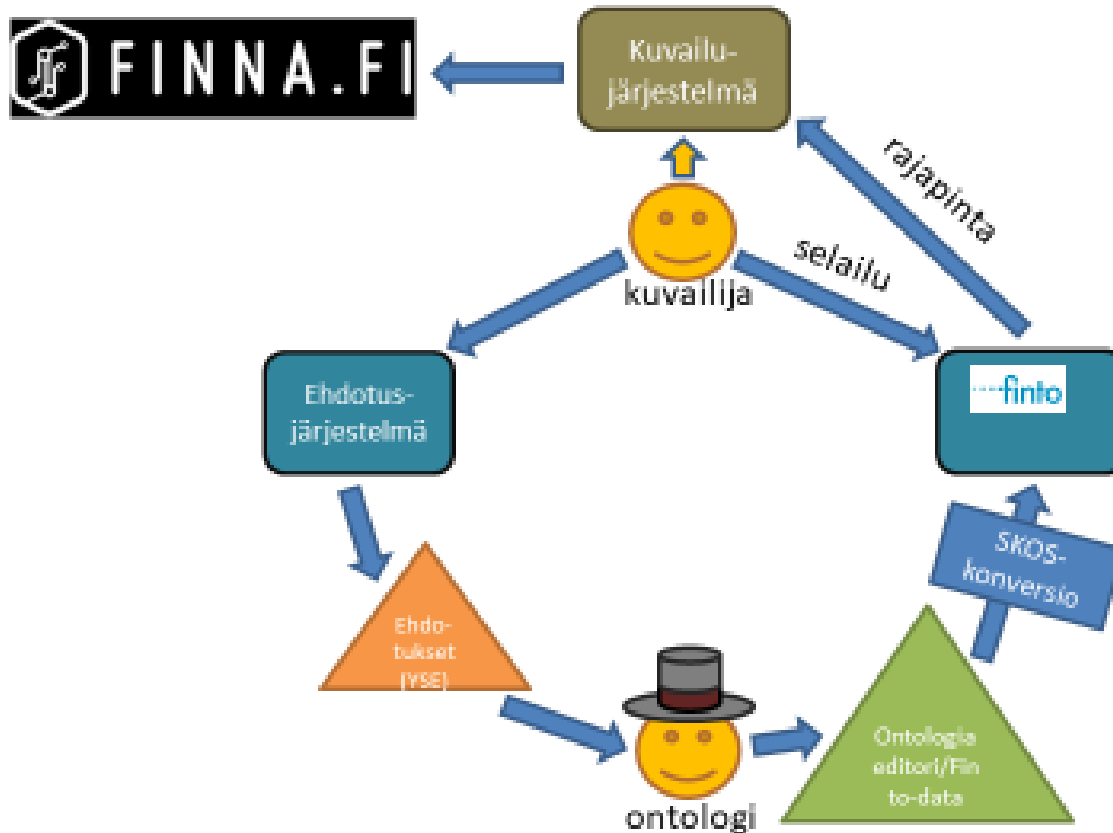
Uusimaa

OSAKÄSITTEET

- Ala-Malmi (Helsinki)
- Aleksanterinkatu (Helsinki)
- Alppiharju (Helsinki)
- Alppila (Helsinki)
- Arabia (Helsinki)
- Arabianranta (Helsinki)
- Bulevardi (Helsinki)
- Eira (Helsinki)
- Eläintarha (Helsinki)
- Fallpakka (Helsinki)
- Haaga (Helsinki)
- Haaga
- Hakaniemi (Helsinki)
- Hakuninmaa (Helsinki)
- Haltiala (Helsinki)
- Hanasaari (Helsinki)
- Harakka (Helsinki)
- Harju (Helsinki)
- Heikinlaakso (Helsinki)
- Hermannin (Helsinki)
- Hernesaari (Helsinki)
- Herttoniemi (Helsingin pitäjä)
- Herttoniemi (Helsinki)
- Hevossalmi (Helsinki)
- Hietalahti (Helsinki)
- Hietaniemi (Helsinki)
- Huopalahti (Helsinki)
- Huopalahti
- Hylkysaari (Helsinki)
- Iso Leikosaari
- Isosaari (Helsinki)
- Itä-Pakila (Helsinki)
- Itä-Pasila (Helsinki)
- Itäkeskus (Helsinki)
- Jakomäki (Helsinki)
- Jollas (Helsinki)
- Jätkäsaari (Helsinki)
- Kaarela (Helsinki)

Nykyinen sanastoprosessi

- Soveltuisi YSO-paikkojen yhteiselle kehittämiselle alkuvaiheessa
- Komponentit olemassa ja käytössä

Osaksi ekosysteemiä: Toimenpiteet ja jatkoselvitystarpeet

- Kuvailussa tarvittavan paikkatiedon yhteistuotannon aloittaminen
- Historialliseen paikkatietoon liittyvien kuvailu- ym. tarpeiden analysointi sekä näitä tarpeita vastaavan paikkatiedon tuottamisen vastuun edellytysten selvittäminen
- KAM-sektorin tietojärjestelmissä olevan paikkatiedon yhteismitallistaminen ja rikastaminen sijaintitiedoin
- KAM-sektorin ulkopuolella tuotetun laadukkaan paikkatiedon tehokkaampi hyödyntäminen

KAM-sektori paikkatiedon ekosysteemissä

- ✓ **Hyödynnämme tehokkaasti olemassaolevaa laadukasta paikkatietoa**
- ✓ **Tuotamme yhdessä historiallista paikkatietoa osaamisen ja tarpeen mukaan ja tarjoamme tiedon helposti hyödynnettäväksi**
- ✓ **Olemme aktiivinen toimija kokonaisuudessa**

Kiitos!
mikko.lappalainen@helsinki.fi

